

Arbeidsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo
Her

Oslo, den 22. juni 2012

Deres ref: 12/1291

Vår ref.:

FLTs HØRINGSSVAR NOU 2012:6 ARBEIDSRETTEDE TILTAK

Forbundet for Ledelse og Teknikk organiserer bl.a. tilretteleggere, arbeidsledere, veiledere, m.m. innen Vekst- og utføringsbedrifter.

Forbundet for Ledelse og Teknikk har behandlet ovennevnte høring på sitt Forbundsstyremøte 21. juni 2012 og vil nedenfor komme med våre kommentarer til ovennevnte høring.

FLT vil for det første poengtere på generelt grunnlag at mange av de konklusjonene og meningene som fremkommer i høringen baserer seg på svært usikker forskning hvor det kan stilles spørsmål om relevans for dagens situasjon eller ingen forsikning. De ulike forskningsrapportene spriker også ofte seg i mellom på den måten at de kommer frem til vidt forskjellige konklusjoner selv om samme forhold undersøkes. Registerundersøkelsenes kvalitet og signifikans er også svært usikker. FLT vil derfor anbefale at det igangsettes mye mer forsikning på dette feltet, gjerne slik utvalgets flertall foreslår ved at en vis andel av budsjettet avsettes til evidentbasert/kunnskapsbasert forskning. Vi viser her til kap. 15.10, 3. avsnitt.

Forbundet vil nedenfor gjennomgå de ulike kapitlene og gi sin kommentarer til hvert enkelt kapitel.

Med hensyn til kapitel 12 "metodikk og tiltaksforenkling" er FLT enig i utvalgets konklusjon om økt bruk av det ordinære arbeidsliv som arena for utføring. FLT vil likevel påpeke at det er viktig at man også tar hensyn til de utfordringene som fremkommer i pkt 12.3. om at en del brukere trenger en forberedende periode i skjermede omgivelser før utplassering i ordinært arbeidsliv, særlig hvis jobbtilretteleggerkompetansen er for svakt utviklet.

Når det gjelder kap. "Tidsubestemte arbeidsrettede" tiltak vil FLT uttrykke sin skepsis ved tidsubestemt lønnstilskudd(13.8.2). Både ut fra de fortregningseffektene som vil kunne oppstå, men også fordi man har lite erfaring med dette. Forskning fra Danmark kan ikke vise til stor positiv effekt.

Beklageligvis er utvalget delt i synet på Tilrettelagt arbeid i arbeidsmarkedsbedrift(13.8.3.). FLT er enig i at det ordinære arbeidsliv i langt større grad enn tidligere bør benyttes som arena for Tilrettelagt arbeid. Tilrettelagt arbeid i skjermet omgivelser bør være en siste løsning. Informasjon hentet fra bransjen tyder på at det også i fremtiden vil være behov for et visst antall plasser i skjermede omgivelser. FLT støtter mindretallet ved at Tilrettelagt arbeid i arbeidsmarkedsbedrifter bør behandles i en bred gjennomgang av tiltakene, slik utvalget har anbefalt.

FLT støtter utvalgets innstilling mhp Varig tilrettelagt arbeid i forhåndsgodkjente tiltaksbedrifter(13.8.4.). Vi viser til den vekt utvalget legger på at en vil kunne benytte skjermede virksomheters kompetanse knyttet til oppfølging av deltagere og gjennomføring av tiltak, og

Forbundet for Ledelse og Teknikk

mulighet for å integrere personer med nedsatt arbeidsevne i det ordinære arbeidsliv. FLT vil også gi sin støtte til utvalgets forslag om at deltakere i Varig tilrettelagt arbeid kan få permisjon fra tiltaket i 3 år for å prøve seg i det ordinære arbeidsliv. Ansvaret for oppfølging og gjennomføring av tiltaket bør fortsatt ligge hos tiltaksarrangør. FLT vil også stille seg bak konklusjonene i pkt 13.8.5 Varig tilrettelagt arbeid i ordinært arbeidsliv. For å styrke tiltaket er det en forutsetning at både deltagere og arbeidsplassene får oppfølgingstjeneste av høy kvalitet, noe som i dag innehas av virksomhetene i skjermet sektor.

Mhp kapittel 14 som omhandler NAVs rolle i arbeidsmarkedspolitikken er FLT er av den oppfatning at man over lang tid har bygd opp en skjermet sektor som innehar betydelig kompetanse. Dette er det svært viktig å beholde også i tiden fremover. Arbeids- og velferdsetaten har 2 ulike hovedarbeidsoppgaver som til dels kan være vanskelig å kombinere, ett relatert til forvaltning av folketrygdens ytelser og ett knyttet til å bistå personer som har utfordringer med å få eller beholde arbeid. NAV – reformen økte forvaltningsoppgavene i etaten betraktelig. Rapporter, revisjoner og forskning tyder på at dette arbeidet på langt nær er ferdig, og at det fortsatt vil måtte brukes betydelig ressurser for at NAV reformen skal nærme seg det som var de politiske intensjonene med reformen. FLT vil på det sterkeste advare mot å tildele NAV økte oppgaver på nåværende tidspunkt. Arbeidsgiverorganisasjonene har i sine kommentarer til utvalget sagt seg enig i at det ordinære arbeidslivet i større grad skal benyttes som arena; kunnskapen om det ordinære arbeidsliv finner man i stor utstrekning innenfor skjermede virksomheter.

Derimot mener FLT at NAVs rolle innen avklaring og oppfølging av tiltaksarrangører bør styrkes, uten at NAV av den grunn skal overta ansvaret for tiltaksgjennomføringen som i dag ligger i skjermet sektor eller er konkurranseutsatt. Som revisjoner viser er det nettopp innen oppfølging av tiltaksarrangør og tiltaksbruker at det i stor grad har sviktet. FLT vil gi sin tilslutning til at NAV tildeles større ansvar i forbindelse med avklaring av. I dette ligger det også implisitt at etaten også i større grad må drive oppfølging og kontroll av tiltaksarrangør. NAV må i fremtiden i større grad ta ansvaret for arbeidsevnekartleggingen for å oppnå større presisjon i virkemiddelbruken. FLT stiller seg også bak de i utvalget(kap. 14.7) som mener at samfunnsbedrifter som har attføring og ikke bedriftsøkonomisk profittmaksimering som formål, maksimerer god inntjening for samfunnet. Av denne grunn utledes også konklusjonen om at offentlig eiermajoritet og forbud mot utbytte som et viktig element for skjermede virksomheter. Overskudd forblir i bedriften og skal benyttes til å styrke attføringsarbeides gjennom kontinuerlig kompetanscoppbygging.

Med hensyn på kapittel 15 "kvalitet i arbeidsrettede tiltak" vil FLT si seg enig i konklusjonen om at de største forbedringspotensialene synes å ligge i å forbedre resultat kvalitet ved at de samme resultatmål stilles til tiltaksarrangør som til det lokale NAV – kontoret. I denne forbindelse vil FLT anbefale at også NAV – kontorene kvalitetssikres etter anerkjente internasjonale standarder. FLT har konkludert med at av de modellene som er presentert i kapittel 17 i utredningen er modell 1 den som best kan ivareta den aktive arbeidsmarkedspolitikken i Norge. FLT er av den klare oppfatning at personer med sammensatte behov, det være seg rusproblematikk, tunge psykiske lidelser som schizofreni, m.m. vanskelig kan la seg forene med anbudsbaserte tjenester. Vi er også sterkt kritiske til at NAV har eller vil få kompetanse på dette området som kan forsvare en rasering av den kompetansen som er bygd opp i skjermet sektor. Spesielt gruppen med psykiske lidelser er avhengige av trygge og stabile rammer. Styrken i modell 1 er at man kan øke bruken av det ordinære arbeidslivet og endre tiltaksinnretningen uten store omlegginger av arbeidsmarkedspolitikken. FLT finner det også problematisk at en offentlig etat som allerede har store problemer med å utføre primæroppgavene skal påta seg et nytt stort ansvar for mennesker i en ytterst sårbar situasjon.

Med hensyn til eventuell anbudsutsetting av tjenester viser vi til det utredningen selv påpeker (16.5.1)- "Det er likevel verd å merke seg at prisene på tiltak som anskaffes med anbudskonkurranser, spriker like mye og ikke ser ut til å være lavere enn prisen på tiltak forbeholdt skjermede virksomheter.....". Det kan virke som om modell 2 i større grad baserer seg på politisk ideologi heller enn faktabasert kunnskap.

FLT vil videre påpeke klare fordeler i modell 1 mhp forenkling av tiltaksstrukturen slik at bedriftene kan lage skreddersydde individuelle løp med sterkt fokus på jobb. NAVs rolle og kompetanse i forhold til avklaring, som bestiller, veileder og oppfølger skal styrkes. NAV skal drive aktiv oppfølging og kontroll av tiltaksarrangør.

Forbedringspotensialet ligger vel heller i å bruke det systemet som er etablert enn å utvikle et nytt. Vi støtter derfor modell 1 i dens konklusjon i at VTA og TIA kan gjennomføres i eksternt bedrift med oppfølging fra en tiltaksbedrift. Det er ofte dette som etterlyses av virksomheter i ordinært arbeidsliv som har tiltaksdeltakere at de mangler en tettere oppfølging.

FLT er av den oppfatning at dette er en sektor som det ikke er naturlig å konkurranseutsette gjennom et anbudsregime, eller at vi ser for oss at NAV skal overta store deler av den produksjonen av tjenester som foregår ute i skjermede virksomheter i dag, ser vi heller ingen grunn til å kommentere modell 2 ytterligere.

FLT mener modell 3 er for uklar til at vi kan gi vår tilslutning til denne. I tillegg rammes den av mange av de samme forhold som vi påpeker under modell 2.

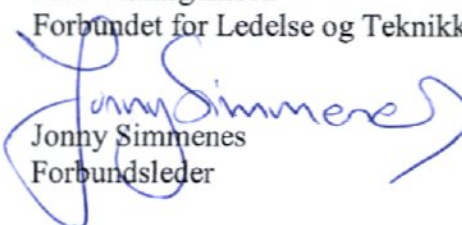
Avslutningsvis vil FLT stille spørsmål om man kan vurdere dette markedet ut fra normale markedsmekanismer. I et slik ufullkomment marked er det viktig at arbeidsmarkedsmyndighetene gir stabile rammevilkår til tiltaksarrangørene slik at kompetanse og innovasjon opprettholdes og videreutvikles. Gjennom dette vil NAV få den fleksibilitet og dynamikk de ønsker for å få gode leveranser fra tiltaksarrangør.

Norge har i dag med et næringsliv på høygir og med stor etterspørsel etter arbeidskraft. Det er ikke gitt at det vil være slik i all fremtid. En kraftig nedgang i verdensøkonomien vil også påvirke Norge. I nedgangstider er det neppe de svakeste arbeidstakerne som vil bli prioritert av det ordinære arbeidsliv eller NAV, uansett hvor gode intensjonene er. Bedrifter i det ordinære arbeidsliv har langt større krav til produktivitet, de er avhengig av hyppige omstillinger, fusjoner, fisjoner og nedleggelse. Til sammen gir dette en langt mer ustabil situasjon for svake grupper. FLT mener at det er et stort potensial for i større grad å utnytte det ordinære arbeidsliv. Det kan ikke være et enten eller, men bedre å utnytte de systemer og strukturer man har i dag.

En eventuell omlegging av norsk arbeidsmarkedspolitikk bør etter vår mening skje som et resultat av en størst mulig grad av konsensus som følge av en bredest mulig debatt. Før man iverksetter dyptgående endringer i arbeidsmarkedspolitikken må NOU 6:2012 derfor legges til grunn for en Stortingsmelding. Dette for å sikre bredest mulig politisk og organisatorisk støtte.

Med vennlig hilsen

Forbundet for Ledelse og Teknikk

 Jonny Simmenes
 Forbundsleder

Forbundet for Ledelse og Teknikk